
Preschaints 38 votantas e votants

Tractandas

- 1 Tscherna dals scrutinadurs
- 2 Approvaziun da credits d'investiziun e dal preventiv d'investiziuns cumplessiv per l'on 2021
- 3 Approvaziun dal pè d'impostas per l'on 2021
- 4 Approvaziun dal preventiv dal quint da success per l'on 2021
- 5 Approvaziun fundamentala d'ün contrat da concessiun da dret d'aua per l'Ova da Sarsura a favur da l'OESS SA (Ouvra Electrica Susasca Susch SA) per salvar la realisaziun da l'Ouvra Electrica Sarsura illa Val Sarsura illa fracziun da Zernez
- 6 Approvaziun d'ün credit posterieur pel proget „Rimplazzamaint da la sarinera Brail“ ill'import da 252'882.98 chf
(cuosts finals da proget: 1'902'882.98 chf; credit oriund: 1'650'000 chf, approvà illa radunanza cumünala dals 31-08-2015)
- 7 Approvaziun d'ün credit posterieur pel proget „Via Grialetsch – sanaziun da la punt“ ill'import da 13'354.61 chf
(cuosts finals da proget: 63'354.61 chf; credit oriund: 50'000 chf, approvà illa radunanza cumünala dals 2-12-2016)
- 8 **Comunicaziuns e vaira**
  - 8.1 **Infuormaziuns sur da rendaquints da credits approvats**

150'000 chf	Tablas d'infuormaziun electronicas	15-12-2014
195'000 chf	Auto da salvamaint sün via (pumpiers)	02-12-2016
30'000 chf	Transporter da gruppa (pumpiers)	
-56'000 chf	Contribuziuns GVG GR	
620'000 chf	Sanaziun paracullas tir a schaubgia Arduond	02-12-2016
		12-12-2017
115'000 chf	Plazza da sport e giovar Lavin	12-12-2017
135'000 chf	Cumpra da chamonnas/stabels 2016	30-11-2015
100'000 chf	Zernez, Via Ertaset - sanaziun	12-12-2017
150'000 chf	Zernez, SIE Arduond	30-11-2018
60'000 chf	Zernez, Prà da Punt – sanaziuns mürs, cuntrafrunts (Punt Spöl)	30-11-2018
  - 8.2 **Comunicaziuns**
  - 8.3 **Varia**

Il president cumünal Emil Müller ha salüdà a las votantas ed als votants a quista radunanza cumünala. El ha constatà cha la bannida es gnüda protramissa a temp e cha cun quai vala la radunanza sco bannida ordinariamaing.

Il protocol no. 2/2020 da la radunanza cumünala dals 19 avuost 2020 es stat publichà. Dürant il temp da publicaziun nu sun entradas ingünas protestas cunter il protocol. Cun quai vala il protocol sco approvà.

In seis peld introductiv ha il president cumünal Emil Müller ingrazchà a las votantas e'ls votants chi han gnü la prontezza da tour part a quista radunanza cumünala, adonta da las cundiziuns e restricziuns chaschunadas da la pandemia dal coronavirus. La suprastanza cumünala ha decis da vulair - scha ma pussibel - manar tras simils arrandschamaints politics, per chi nu va a perder la discussiun politica e la plattafuorma per as barattar culs gremis politics, strategics cumünals.

El ha rendü attent a l'importanza da la radunanza cumünala da preventiv. Il preventiv es quel instrumaint cha la votanta e'l votant ha la pussibilità da diriger las autoritats cumünalas. Quist instrumaint ha raggiunt amo plü gronda importanza cun quai cha`ls credits preschantats e sancziunats sur il quint d'investiziun sun eir deliberats e nu vegnan plü preschantats in üna radunanza da credit.

l' on scuors han suprastanza cumünala, direcziun operativa, cussagls e cumischions e tuot las collavuraturas e collavuratur as stuvü fatschendar cun differentas situaziuns, per part eir fich difficilas sco il coronavirus. Per l'on 2021 e'ls ons futurs nu guard'oura, cha sfidas e lavur gnian damain. Tanter oter es da manzunar il fat cha sül sector dal provedimaint d'aua suos-cha resp. da las sarineras ans spetta grondas sfidas financialas. Perquai es eir previs d'augmantar fingià i'l 2021 parzialmaing las taxas annualas d'aua suos-cha. Plünavant es gnü decis our da motivs financials da stuvair spostar il projet da sanaziun da la via maistra a Zernez süls ons 2025 e futurs.

1 Tscherna dals scrutinadurs

Sco scrutinadurs in sala sun gnüts tschernüts Hermann Thom e Steivan Gaudenz.

2 Approvaziun da credits d'investiziun e dal preventiv d'investiziuns complessiv per l'on 2021

Il preventiv dal quint d'investiziuns prevezza sortidas da 5'785'000 chf ed entradas da 755'800 chf. Las investiziuns nettas importan uschea 5'029'200 chf. Cun quistas investiziuns nettas main l'aigna finanziaziun da 1'744'000 chf resulta ün manco da finanziaziun da raduond 3,3 milliuns francs. Quist manco sto gnir cuvernà cun novs credits da banca.

Approvaziun da progets/credits d'investiziun:

▪ 0290.5000.02	405'000 chf	Cul – adattamaints magazin pumpiers
0290.6310.02	-150'000 chf	Contribuziuns chantunalas magazin pumpiers
▪ 7201.5032.10	600'000 chf	Zernez – progettaziun sarinera
▪ 8181.5010.43	90'000 chf	SIE Susch Nudigls (2. Etappa)
8181.6310.43	-63'000 chf	Contribuziuns chantunalas SIE Nudigls
▪ 8181.5010.60	60'000 chf	SIE Lavin Suorns
8181.6310.60	-40'000 chf	Contribuziuns chantunalas SIE Lavin Suorns
▪ 3412.5040.07	70'000 chf	Investiziuns da mantegnimaint d'indrizz i'l bogn da famiglia
▪ 8400.5010.61	55'000 chf	Lavin – sistem d'orientaziun

Specialmaing ha il president cumünal stuvü manzunar duos adattamaints da dumondas da credits, chi sun gnüdas bannidas cun sbagls. l's tratta da seguaints progets resp. dumondas da credits.

Prüm cas:

Dumonda da credit tenor bannida:

7101.5031.81 Sistem da controlla QS/TWN

Credit oriund approvà: 165'000 chf

Part dal credit previs d'investir i'l 2021: 50'000 chf

Tenor missiva d'eira previs da dovrar dal credit approvà dal 2019 ill'import cumplessiv da 165'000 chf amo 50'000 chf i'l 2021 per finir giò il proget. Invezza es quella part da la lavur gnüda fingià serrada giò i'ls ons 2019 e 2020 cun avair dovrà sü l'import da 165'000 chf. Ün rendaquint da credits approvats correspondent gnarà preschantà in üna da las prosmas radunanzas cumünalas.

Per proseguir cullas lavur amo avertas, gnarà preschantada üna nouva dumonda da credit ad üna da las prosmas radunanzas i'l 2021, sco chi tocca.

Dumonda da credit per decider quista saira:

7101.5031.81   **Sistem da controlla QS/TWN**
 Credit oriund approvà: 165'000 chf
 Part dal credit previs d'investir i'l 2021:   **0 chf**

Emil Müller as s-chüsa per quist sbagl.

Seguond cas:

Dumonda da credit tenor bannida:

8181.5010.43   **90'000 chf SIE Susch Nudigls (2. Etappa)**
 Part dal credit previs d'investir i'l 2021:   90'000 chf
8181.6310.43   **-63'000 chf Contribuziuns chantunalas SIE Nudigls**
Contribuziuns previsas i'l 2021:   *-63'000 chf*

e

8181.5010.60   **60'000 chf SIE Lavin Suorns**
 Part dal credit previs d'investir i'l 2021:   60'000 chf
8181.6310.60   **-40'000 chf Contribuziuns chantunalas SIE Lavin Suorns**
Contribuziuns chantunalas previsas i'l 2021:   *-40'000 chf*

Pro quists duos credits haja dat ün barat dals imports da dumonda da credit. I s'ha barattà (be) ils noms da proget da Nudigls e Suorns.

Dumonda da credit per decider quista saira:

8181.5010.43   **60'000 chf SIE Susch Nudigls (2. Etappa)**
 Part dal credit previs d'investir i'l 2021:   60'000 chf
8181.6310.43   **-40'000 chf Contribuziuns chantunalas SIE Nudigls**
Contribuziuns previsas i'l 2021:   *-40'000 chf*

e

8181.5010.60   **90'000 chf SIE Lavin Suorns**
 Part dal credit previs d'investir i'l 2021:   90'000 chf
8181.6310.60   **-63'000 chf Contribuziuns chantunalas SIE Lavin Suorns**
Contribuziuns chantunalas previsas i'l 2021:   *-63'000 chf*

Emil Müller as s-chüsa per quist sbagl.

La radunanza cumünala es gnüda infuormada plünavant sur da credits gnüts approvats in radunanzas cumünalas anteriuras e sur da novas dumondas da credits. Sün dumonda dal president cumünal nu ha plü ingüna votanta ed ingün votant dumandà davo il pled.

Ün votant es surprais dals cuosts ots pro'l proget dals adattamaints dal magazin da pumpiers in Cul. Tenor el daja sgüra variantas da fabrica plü bunmarchadas per tualettas e duschas pels pumpiers. Emil Müller inclegia quist votum e manzuna eir d'esser stat stut da las pretaisas da la GVG GR in quist connex. El imprometta da scriver oura quistas lavurs tenor ledscha da submissiun e da vulair spargnar munaida inua chi'd be ma pussibel. Sülla dumonda d'ün oter votant, scha quist'investiziun fetscha propcha dabsögn, po il vicecumandant da pumpiers cuntradir, cun infuormar ch'els spettan sün quista soluziun impromissa fingià

daspö blers ons e chi fetscha sen, da nun avair in ün cas da fö/accidaint da viagiar tras cumün ün per voutas, be fin cha' persunal cul material e culs veiculs saja pront.

Il votant s'indreschischa, scha pro'l proget dals adattamaints dal magazin da las Gestions Tecnicas gnia isolà insomma tuot l'edifizi ex-Hohenegger. Quist po confermar il president cumünal.

Ün votant as ha dumondà, scha la signalisaziun previssa a Lavin nu d'eira fingià gnüda adattada/renovada avant pacs ons. Simon Rohner infuorma da vulair adattar la signalisaziun eir illa fracziun da Lavin a quella da las fracziuns Susch e Zernez e Brail.

Ün votant as dumonda, scha'l credit da 600'000 chf per la sarinera Zernez saja be las expensas per realisar il provisorio? Quista dumonda sto Emil Müller displaschaivelmaing confermar e manzunar, chi nu da ingünas otras soluziuns, plü bunmarchadas.

Ün votant es ün pa dischillus da la situaziun estetica (dischuorden), impustüt intuorn ils stabilimaints cumünals, in special intuorn quel manzunà plüssas voutas quista saira. El as dumonda, scha eir propcha tuot ils plazzals occupats sun eir dats a fit ufficialmaing. Il president cumünal po confermar, cha per tuot ils adövers sun abinats ils contrats da fittanza correspondents (camiun privat, silos da material da fabrica).

Sco rapreschantanta da la cumischiun sindicatoria ha Susanna Denoth infuormà la radunanza cumünala sur da lur lavur da controlla d'urant l'on 2020, chi s'ha stuvü manar tras quist'on parzialmaing dafatta eir in fuorma digitala. Principalmaing ha la cumischiun sindicatoria manà tras controllas e/o discuors in connex cun:

- . divers progets d'investiziuns da l'EW Zernez
- . controllas da l'administraziun da fabrica e d'immobiglias illas Gestions Tecnicas
- . controllas d'inchasch d'impostas
- . discuors cul coordinatur turistic
- . divers discuors in connex cun investiziuns e lur finanziaziuns

La cumischiun sindicatoria ha proponü da deliberar il preventiv dal quint d'investiziun per l'on da gestiun 2021 uschè sco ch'el es gnü preschantà. Plünavant ha ella sustgnü la proposta da la suprastanza cumünala da nu vulair amo augmantar il pè d'impostas.

La radunanza cumünala ha approvà cun unanimità da vuschs ils singuls credits d'investiziun sco gnüts preschantats i'l preventiv dal quint d'investiziun 2021. Cun quista decisiun es dat glüm verda a la realisaziun dals progets.

Cun quai ha la radunanza cumünala approvà cun unanimità da vuschs il preventiv dal quint d'investiziuns 2021 preschantà.

3   Approvaziun dal pè d'impostas per l'on 2021

Il pè d'impostas actual es pro 84% da l'imposta chantunala. Reguardond la situaziun finanziaria actuala nu daja pel mumaint motivs per augmantar o per redüer il pè d'impostas.

La radunanza cumünala ha approvà sainza cuntravusch il pè d'impostas dad 84% per l'on 2021.

4   Approvaziun dal preventiv dal quint da success per l'on 2021

Il manader da finzas ha preschantà il preventiv dal quint da success chi prevezza cun sortidas da 18'807'500 chf ed entradas da 19'552'400 chf ün guadogn da 744'900 chf.

l' quint da success sun previsa amortisaziuns dad 563'700 chf e deposits a las finanziaziuns specialas (netto) da 435'400 chf. Il guadogn implü las amortisaziuns e'l müdamaint da las finanziaziuns specialas fuorman la finanziaziun (Cashflow) chi importa previsibelmaing 1'744'000 chf.

Ils cuosts sül sector da las sarineras s'augmantan i'ls prossems ons considerabelmaing, impustüt causa il bsögn da sanaziun da la sarinera Zernez (ca. 7 miu. francs). Perquai ha fa la suprastanza cumünala la proposta d'augmentar fingià sül 2021 in ün prüm pass las taxas fundamentalas pel provedimaint d'aua suos-cha per raduond 14%, quai chi chaschuna entradas implü da vers 50'000 chf per on (conto 7201.4240.10). Quist augmaint nu sarà sufficiaint per gnir davo a l'oblig da cuvernar ils cuosts cun entradas (Kostendeckungsprinzip). La legislaziun cumünala nu permetta pel mumaint ün augmaint plü vast. Perquai varà la suprastanza cumünala da preschantar a la radunanza cumünala resp. a la votaziun a l'urna ün adattamaint da la ledscha correspondent a per gnir davo als obligs finanziaals sün quist sector (7201 – Provedimaint d'aua suos-cha).

Üna votanta precisescha, cha'ls cuosts previs implü pel trafic public sun per part d'attribuir a giavüschs d'abitantas ed abitants illa fracziun da Brail. Il president cumünal po confermar quist fat, cun esser però cleramaing persvas, cha'ls da Brail han eir dabun quista spüerta.

Il preventiv da success es ün instrumaint da lavur impegnativ per la direcziun operativa, sco eir per tuot las collavuraturas e collavuratur. La gestiun finanziaala dal Cumün da Zernez vegn manada tenor quist preventiv e resguardand las cumpetenzas finanziaals dals singuls gremis.

La cumischiun sindicatoria ha propuonü da deliberar il preventiv dal quint da success per l'on da gestiun 2021 uschè sco ch'el es gnü preschantà.

La radunanza cumünala ha approvà cun unanimità da vuschs il preventiv dal quint da success 2021 preschantà.

5 Approvaziun fundamentala d'ün contrat da concessiun da dret d'aua per l'Ova da Sarsura a favur da l'OESS SA (Ouvra Electrica Susasca Susch SA) per salvar la realisaziun da l'Ouvra Electrica Sarsura illa Val Sarsura illa fracziun da Zernez

Als 23 gün 2014 ha la radunanza cumünala da l'oriund Cumün da Zernez approvà ün credit da passa 8 milliuns francs per la realisaziun d'ün'ouvra electrica illa Val Sarsura cun turbinar parts da l'Ova da Sarsura. In quist credit es cumprais üna part da raduond 10% per ün proget da sanaziun/rimplazzamaint da la sablunera dal provedimaint d'aua da la fracziun da Zernez, chi's es in ün stadi decadent.

I'ls ultims set ons passats s'ha lavurà vi da quist proget e rajiunt cha tuot ils permiss da fabrica e l'acconsentimaint da contribuziun da munaida KEV (Kostendeckende Einspeisevergütung) per la dürada da 15 ons sun avantman. Las prümas surdattas d'incumbenzas sun eir fingià gnüdas manadas tras.

L'ouvra sto gnir realisada fin il plü tard als 30 gün 2023.

Las grondas investiziuns actualas e futuras in l'infrastructura cumünala (scoula, sarineras, via maistra fracziun Zernez etc.) fan respet a la suprastanza cumünala. Ella nu vezza da pudair realisar e finanziaar quist proget cun munaida dal cumün, displaschavelmaing.

Reguardond las gestiuns congualablas da l'Ouvra Electrica Susasca Susch e l'Ouvra Electrica Lavinuoz Lavin as sto constatar, cha quistas duos ouvras portan fingià hoz üna bella part da las entradas cumünalas. Il fat cha l'ouvra illa Val Sarsura ha avantman tuot ils permiss es ün constataziun, cha plü o main ingüns oters progets in Svizra pon eir constatar per lur proget!

La suprastanza cumünala es ida in tschercha da soluziuns e tilla ha chattà illa seguainta proposta, plü co facil unicamaing pussibla, per la realisaziun dal proget.

Soluziun pussibla

Il projet da l'ouvra inclus la nouva sablunera gniss realisada da l'OESS SA, a la quala il Cumün da Zernez es partecipà cun 90% da las aczias e correspondentamaing vi da las entradas. L'OESS SA ha signalisà la prontezza da surtour quist projet e da til eir vulair realisar. Per pudair far quai, faja dabsögn d'üna nouva procedura da permiss pro'l Chantun Grischun cun procedura da publicaziun (Auflageverfahren), chi's basa impustüt sün üna concessiun da dret d'aua dal cumün e dal chantun a favur da l'OESS SA.

Quista procedura da permiss e da concessiun d'aua ha pür da gnir elavurada in detagl e nun es cun quai amo avantman in üna versiun definitiva. Ella dess però cuntgnair seguaints puncts importants, nempe:

- ✓ la concessiunaria es l'Ouvra Electrica Susasca Susch SA (OESS SA; 90% in possess dal Cumün da Zernez)
- ✓ la quota da la retratta da l'aua as rechatta in vicinanza da l'Alp Sarsura Dadoura, ca. 1784 m.s.m
- ✓ la quota da restituziun da l'aua in l'Ova da Sarsura as rechatta in vicinanza dal binari da la Viafier Retica in Crastatscha Suot, ca. 1454 m.s.m
- ✓ l'adöver es defini per la produenziun da forz'electricca
- ✓ il projet avantman dal cumün e permiss da tuot las instanzas fuorman la basa da realisaziun dal projet (p.ex. quantità d'aua restanta (Restwassermenge), quantità d'aua utilisabla (nutzbare Wassermenge), stagiuns da turbinaziun, lingia da pressiu, masüras da cumpensaziun (Ersatzabgaben) etc.
- ✓ il projet sto cuntgnair il rimplazzamaint da la sablunera dal provedimaint d'aua da la fracziun da Zernez; per quist projet vegn preschantà ad üna prosma radunanza cumünala üna dumonda da credit d'investiziun
- ✓ la concessiunaria es pronta da surtour plü blers cuosts pussibels fingià chaschunats illa la fasa da concepziun, preprogettaziun e progettaziun fin e cun il di d'hoz, chi s'amuntan actualmaing a 432'000 chf; l'import po la concessiunaria resguardar sco preinvestiziun ed uschè profitar da tuot las prelavurs fattas a favur dal projet (inclus la part per la sablunera)
- ✓ la dürada da la concessiun es 60 ons, voul dir dal 2023 fin 2082
- ✓ l'ouvra sto ir in funcziun il plü tard süls 30 gün 2023
- ✓ culs possessurs da terrain pertocs ston gnir abinats ils contrats correspondentes da servituts
- ✓ l'adöver da la via da god d'ürant la fabrica sto gnir abinà cul cumün, cun reglar la refacziun da la via
- ✓ sül sectur forestal sto gnir reglada la chavrida (Rodung)
- ✓ la concessiunaria paja al cumün üna taxa unica da concessiun da 80% d'ün pussibel import da fits d'aua annual (= ca. 6'000-8'000 chf)
- ✓ la concessiunaria paja annualmaing ün fit d'aua (a cumün e chantun) chi's basa a las prescripziuns federalas e chantunalas correspondentas (l'import tenor las calculaziuns da l'AEV GR dals 11-12-2019 pels prüms 5 ons = 8'113 chf ed a partir dal 6-avel on = 10'141 chf)
- ✓ la concessiunaria paja a seis acziunaris (90% Cumün da Zernez, 5% Markus Hintermann (Susch), 5% Giovanni Mathis (Scuol)) üna dividenda annuala integrada illa dividenda da l'OESS SA; resalv resta üna dividenda egualisada da quella actuala da l'OESS SA d'ürant ils prüms ons a favur d'ün augmaint da la liquidità da l'OESS SA (calculaziuns fan quint cun ün augmaint da la dividenda chaschunada da l'ouvra Sarsura da raduond 100'000 chf per on fin la scadenza dal KEV)
- ✓ la concessiunaria paja impostas chantunalas e federalas
- ✓ la concessiunaria es respunsabla per la sgürezza e surpiglia la respunsabilità d'ürant la fabrica e d'ürant la dürada da la gestiun resp. da la concessiun; il medem vala pel mantegnimaint dals indrizs
- ✓ illas reglas da scadenza da la concessiun (Heimfall) sto eir gnir regladas las pussibilitats cumünalas da surtour l'ouvra suot tschertas circunstanzas
- ✓ la concessiunaria as resalva il dret da renunzchar sül contrat da concessiun resp. sülla surtutta dal projet i'l cas cha per exaimpel il permiss chantunal, la finanziaziun estra obain oters fats decisivs nu pudessan gnir concess resp. füssan pussibels d'accumplir

Il Cumün da Zernez nu riva, cun resguardar la situaziun actuala, da finanziair quist'ouvra suot aigna barchetta. L'OESS SA riva quai sur agens mezs finanziais e sur finanziaziuns estras pro instituts bancaras. La controlla da l'OESS SA es e resta in mans dal Cumün da Zernez (90%).

Per pudair manar tras quista procedura da concessiun da dret d'aua (Wasserrechtsverleihung) ston tuot ils pertocs ed intretschats lavurar immediatamaing vi da tuot las proceduras necessarias. Decisiv per quista procedura sun la decisiun da la radunanza cumünala (da quista saira), il permiss chantunal avantman (Plangenehmigung). Il contrat da concessiun cuntegna impustüt ils puncts manzunats in quista missiva. La glista surmanzunada nun es cumpletta.

Tenor Emil Müller ha il partenari OESS SA ün grond savair cun experienzas illa realisaziun ed illa gestiun d'üna siml'ouvra.

Sün dumonda d'ün votant, quant guadagn cha l'ouvra maness al cumün, sch'ella gniss realisada listess amo dal cumün po il president cumünal respunder, cha las calculaziuns davart dal cumün, dad oters perits ed eir da l'OESS SA sun fich sumgliaintas, nempe raduond 100'000 chf per on, d'ürant la d'ürada da la contribuziun KEV da 15 ons. D'ürant quist temp dess l'ouvra gnir amortisada.

Emil Müller muossa via explicitamaing, cha l'OESS SA as ha resalvà il dret da decider da nun realisar il proget, i'l cas chi's stuvess constatar ch'üna realisaziun nun es our da motivs incuntschaints plü pussibla.

La dumonda d'ün votant, schi nun es ün pa ris-chà da realisar ün simil proget regardond il müdamaint dal clima (vadrets van inavo, damain plövgia etc.). Il president cumünal respuonda cha las calculaziuns sun fattas a man da documainta (Altas) confermada da las instanzas da permiss, chi's ha concess invers las instituziuns da la protecziun da la natüra daplü aua restanta ill'Ova da Sarsura ed eir cha la contribuziun dal KEV es fabrichada sü per part dinamica, voul dir cha cun damain produenziun da forz'electricas as po spettar daplü contribuziuns dal KEV. L'ouvra illa Val Sarsura as po sgüra congualar cun l'OESS SA illa Val Susasca, cun resguardar natüralmaing la produenziun plü pitschna previssa per raduond trais quarts.

Üna votanta as dumonda, scha la taxa unica da concessiun da 10'000 chf nu saja massa bassa. Quista proposta as basa sün la muostra da contrats da concessiun dal Chantun Grischun chi's basa a 80-100% da l'import annual da fits d'aua, chi importan in quist cas tanter 8'000 chf (prüms tschinch ons) e davo 10'000 chf per on.

La radunanza cumünala ha approvà cun 36 schi e duos cuntravuschs la dumonda fundamentala da laschar realisar il proget d'ün'ouvra electrica illa Val Sarsura tras l'Ouvra Electrica Susasca Susch SA e cun quai eir approvà ils puncts principals e manzunats dal contrat da concessiun.

A la suprastanza cumünala es gnüda surdatta la cumpetenzza da finalisar e suottascriver il contrat da concessiun resp. da dret d'aua cun l'OESS SA a basa da la decisiun tratta in quista radunanza cumünala.

6 Approvaziun d'ün credit posteriur pel proget „Rimplazzamaint da la sarinera Brail“ ill'import da 252'882.98 chf

(cuosts finals da proget: 1'902'882.98 chf; credit oriund: 1'650'000 chf, approvà illa radunanza cumünala dals 31-08-2015)

Il suprastant respunsabel Stefan Bühler ha pudü infuormar, cha'l credit cumplessiv da 1'650'000 chf es gnü concess da la radunanza cumünala dals 31-08-2015 per la sanaziun da la sarinera Brail. Las lavurs chi sun gnüdas executadas sun stats; il sbodar la sarinera veglia, eriger la sarinera nouva culla piazza e sanar e adattar la via d'access. Las lavurs han pudü gnir serradas giò dal 2019. Il fat cha aint il preventiv nu sun statta calculadas las taxas d'attach per aua ed aua suos-cha (45'000 chf) e causa chi'd es gnü adattà tuot la lunghezza da la via d'access fin pro la Via Maistra e na be la part suot da la sarinera fin pro la storta gronda suot l'hotel IN LAIN (ca. 207'000 chf), haja dat ün surpassamaint da cuosts. Ils cuosts totals s'amuntan a 1'902'882.98 chf, dimena +252'882.98 chf obain +15.32% daplü co previs, quai chi pretenda üna dumonda per ün credit posteriur.

La radunanza cumünala ha approvà cun unanimità da vuschs quist credit posteriur sco tractandà.

- 7 Approvaziun d'ün credit posteriur pel proget „Via Grialetsch – sanaziun da la punt“ ill'import da 13'354.61 chf**
(cuosts finals da proget: 63'354.61 chf; credit oriund: 50'000 chf, approvà illa radunanza cumünala dals 2-12-2016)

Il suprastant respunsabel Riet Denoth ha pudü infuormar, cha'ls 02-12-2016 ha la radunanza cumünala deliberà ün credit da 50'000 chf per la sanaziun da la punt da la Via Grialetsch. Las lavurs sun gnüdas realisadas d'ürant il 2018. Il proget es gnü serrà giò ed ils cuosts totals s'amuntan a 63'354.61 chf, dimena 13'354.61 chf obain +26.70% daplü sco previs. In connex cun quista sanaziun as haja güsta eir stuvü referar la punt Madra chi d'eira eir gnüda donnagiada d'ürant l'inviern 2017/2018 tras üna lavina. L'argumaint d'eira da pudair coordinar quists lavurs e da nüzziar sinergias e cun quai eir da pudair spargnar cuosts implü. Per consequenza s'han augmantats ils cuosts cumplessivs dal proget, quai chi pretenda üna dumonda per ün credit posteriur.

La radunanza cumünala ha approvà cun unanimità da vuschs quist credit posteriur sco tractandà.

8 Comunicaziuns e vaira

8.1 Infuormaziuns sur da rendaquints da credits approvats

Tenor HRM2 es il cumün in dovair da preschantar al suveran ils rendaquints da credits approvats in üna fuorma simpla. La suprastanza cumünala ha decis da vulair far quai, scha mà pussibel, adüna illa radunanza cumünala da preventiv.

0210.5060.80 150'000 chf Tablas d'infuormaziun electronicas

Als 15-12-2014 ha la radunanza cumünala approvà ün credit da 150'000 chf per installar illas quatter fracziuns tablas d'infuormaziun electronicas. L'idea da quistas tablas d'eira da rimplazzar las «chaistas nairas» illas fracziuns. Quists moniturs funcziunan cun TouchScreen. I d'eira previs da montar in mincha fracziun ün monitor ed ün implü a Zernez pro la staziun da la Viafier Retica. Implü d'eira previs da cumanzar il prüm cun ün prototip sco prouva e da til plazzar i'l Center cumünal per la cliantella chi spetta davant ils fanestrigls. Causa la situaziun malsgüra pro'l svilup e la reorganisaziun da la piazza da staziun a Zernez es lura gnü decis da realisar per intant a Zernez be in ün lö il sistem d'infuormaziun digital, e quai vi da la fatschada da la Chasa Fuschina.

Insembel cun la nouva pagina d'internet dal Cumün da Zernez s'ha güst laschà elavurar la funcziunalità per pudair publicar infuormaziuns sün la pagina d'internet dal cumün ed eir güst sül sistem d'infuormaziun digital, in ün unic pass e tuot davent dals büros da l'administraziun cumünala.

Davo prümas fich bunas experiencias cul monitor i'l center cumünal sun d'utuon 2017 gnüts montats ils quatter moniturs illas fracziuns: a Brail pro la Chesa Polivalenta, a Zernez pro la Chasa Fuschina, a Susch pro la butia Müller ed a Lavin pro la butia Volg. Il prüm haja dat divers problems tecnicos e «malatias d'uffants» ma cun ir dal temp s'ha il sistem lura stabili e funcziuna uossa dret bain e cun pacas interrupziuns. Il sistem s'ha dimena verificchà. Eir causa cha'l monitor pro la staziun a Zernez nun es neir plü tard brich gnü realisà, es il credit gnü suot passà. Il proget es serrà giò ed ils cuosts totals s'amuntan a 103'914.40 chf, dimena -46'085.60 chf obain -30.7% damain sco previs.

- 1500.5060.01 195'000 chf Auto da salvamaint sün via (pumpiers)**
1500.5060.20 30'000 chf Transporter da gruppa (pumpiers)
1500.6310.00 -56'000 chf Contribuziuns GVG GR

Als 2-12-2016 ha la radunanza cumünala deliberà duos credits, nempe 195'000 chf e 30'000 chf per l'acquist da duos veiculs da transport pels pumpiers. Illa fasa d'evaluaziun dals veiculs ha il cumond da pumpiers fat la dumonda al cumün, da pudair adattar la cumpra dals veiculs uschè, cha la soluziun cuntantina plü bain als bsögn actuals. Quai voul dir chi s'ha bainschi acquistà duos veiculs (bus) sco previs, però na dal tuot cun resguardar la traptaziun dals credits sco oriundamaing previs e concess da la

radunanza cumünala; percunter cun ün credit supplementar concess da la suprastanza cumünal i'l import da 17'049 chf. Quist credit supplementar es gnü concess da la suprastanza cumünala avant cha'ls veiculs d'eiran ordinats. Ils cuosts implü sun chaschunats tras ils tancs da carburant plü pitschens (causa pais maximal dals veiculs), cameras per ir inavo, sistem da deposit da la s-chala sün tet, sezs preparats per sistems da respiraziun e descripziuns süls veiculs.

Las cumpras han pudü gnir manadas tras i'l import da 244'041.60 chf, cun ün surpassamaint dal credit concess da la radunanza cumünala inclus il credit supplementar concess da la suprastanza cumünala da +1'992.60 chf, obain +0.8% daplü co previs. Las contribuziuns chantunals da la GVG GR s'amuntan a -62'291.40 chf.

1610.5000.01 620'000 chf Sanaziun paracullas tir a schaubgia Arduond

Als 02-12-2016 resp. als 12-12-2017 ha la radunanza cumünala deliberà ün credit cumplessiv da 620'000 chf [20'000 progettaziun; 600'000 sanaziun] per la sanaziun dals differents paracullas da l'implant da tir da chatscha in Arduond. La sanaziun dals paracullas ha cuntgnü in quist cas l'indriz da 100m, leivra, leivra rodlanda e chucal. L'implant da tir a svoul nun ha fat part a quistas lavurs da sanaziun. Las lavurs sun gnüdas executadas d'ürant l'on 2018/19. Il fat cha'l material es stat contaminà damain sco suppuonü, ha pudü gnir serrà giò il proget bainquant plü bass sco fat quint, quai chi'd es fich allegraivel. Ils cuosts totals s'amuntan a 327'107.85 chf, dimena -272'892.15 chf obain -45.49% damain sco previs.

3410.5010.60 115'000 chf Piazza da sport e giovar Lavin

Il credit cumplessiv da 115'000 chf es gnü concess da la radunanza cumünala dals 12-12-2017 pel mantegnimaint da la piazza da sport e da giovar a Lavin. Ils lavurs as cumpiglian our d'ün mür da sustegn cun crappa gronda chi protegia il mür da beton existent. Implü es gnüda montada üna paraid cunter la canera vers la vart ost da la piazza da sport. Las lavurs sun gnüdas realisadas d'ürant il 2019 sco gnü progettà. Il proget es serrà giò ed ils cuosts totals s'amuntan a 111'988.15 chf, dimena -3'011.85 chf obain -2.62% damain sco previs.

8180.5040.80 135'000 chf Cumpra da chamonnas/stabels 2016

Als 30-11-2015 ha la radunanza cumünala deliberà ün credit da 135'000 chf per cumprar chamonnas da Dora Langen, barmöra in Val Laschadura ed Ova Spin e da la Confederaziun sül territori da la fracziun da Susch, nempe quellas in Murtera e Bunaloa. In quista cumpra nu sun cumprais ils duos stabels in beton in Val Giarangia (sura e suot il binari da la VR). Quists duos implants nun ha la Confederaziun fin l'ultim vendü. Ils cuosts da quistas cumpras s'amuntan a 109'800 chf, dimena -25'200 chf obain -18.7% damain co previs. La fittanza da las chamonnas es gnüda manada tras trattas da la büs-cha.

8181.5010.09 100'000 chf Zernez, Via Ertaset - sanaziun

Il credit cumplessiv da 100'000 chf es gnü concess da la radunanza cumünala dals 12-12-2017 per üna sanaziun da la via Ertaset. Las lavurs per la refacziun da la via e la saiv sun gnüdas realisadas d'ürant il 2019 tenor proget. Ils lavurs as cumpiglian our dad ün mür da sustegn cun crappa gronda e beton inclus drenascha ed üna saiv da protecziun da lain. Il tal lö es eir gnü punctualmaing schlargià süllas normas da vias da god e champestras actualas. Il proget es serrà giò ed ils cuosts totals s'amuntan a 89'202.30 chf, dimena -10'797.70 chf obain -10.79% damain sco previs.

8181.5010.07 150'000 chf Zernez, SIE Arduond

Il credit cumplessiv da 150'000 chf es gnü concess da la radunanza cumünala dals 30-11-2018 per la refacziun da via da god Arduond. Seguaintas masüras sun gnüdas fattas:

- Asphalt nouv ed üna rigola nouva pro l'imboccadüra illa via maistra.
- Da la via maistra infin pro'l spartavias Sur Röven tut oura ed allontanà material contaminà da PAK. Refat nouv la vetta portanta e vetta da sfrusch. Sün quist traiget sun gnüdas miss aint chünettas da fier.
- Construi, da la vart sura da la via, üna drenascha da 200m lunghezza ed ingrondi ün plazzal per cruschar.

Las lavurs sun gnüdas realisadas d'ürant il 2019. Il proget es gnü sustgnü e contribui dal chantun (Uffizi da god e privels da natüra GR) cun 72% (voul dir 107'249.65 chf).

Il proget es serrà giò cun cuosts totals da 141'756.45 chf, dimena -8'243.55 chf obain -5.49% damain co previs.

8181.5010.13 60'000 chf Zernez, Prà da Punt – sanaziun mürs, cuntrafrunts (Punt dal Spöl)

Il credit cumplessiv da 60'000 chf es gnü concess da la radunanza cumünala dals 30-11-2018 pel mantegniment e per la refacziun dals mürs da sustegn existents. Ils tals han stuvü gnir fats refats. Implü sun gnüdas montadas da tuottas duos varts saivs da protecziun (lain). Ils lavurs sun gnüts executats d'ürant il 2019 tenor proget. Il proget ha pudü gnir serrà giò ed ils cuosts totals s'amuntan a 44'575.36 chf, dimena -15'424.64 chf obain -25.70% damain sco previs.

8.2 Comunicaziuns

Label da „Bergsteigerdorf“ per Lavin (e Guarda, Ardez)

Ils respunsabels internaziunals pel label „Bergsteigerdorf“ chi ha il böt d'onurar cumüns autentics chi mantegnan l'architettura, ün turissem moderà d'ir a spassegiar (wandern) e fuormas da viver sainza turissem da massa. Las fracziuns da Lavin, insembel cun Guarda ed Ardez sun gnüts tut sü in quist label e fan part in tal, insembel cun St. Antönien i'l Partens, sco prüma destinaziun in Svizra. Quist es ün grond success. A Fabian Schorta sco coordinatur turistic va ün grond ingrazchamaint per seis ingaschamaint per quista chosa.

8.3 Varia

Via d'Ertas Zernez

Üna votanta as dumonda, schi nu's pudess catramar eir amo la surfatscha restanta da la via champestra in Ertas? Ün oter votant es da l'avis cha l'adöver da la via (nouva) da god in Ertas es dumandativ. As vaiva tantüna avant l'approvaziun dal credit correspondent avant pacs ons impromiss, cha la cultivaziun dals gods in Ertas, Val Urezza etc. gnia transportà in direcziun Brail e lura inavant sülla via maistra. La realtà para guarda oura tuot oter. Tuot ils transports da laina dal giuven passà sun gnüts transits sur quista via e sur la Punt da Madinas – chi'd es in ün nosch stadi – in direcziun Cul e Zernez. Il votant supplicha als respunsabels da tour per mans seriusamaing la problematica dals transports, da la punt e da l'ultim toc da la via champestra da Ertaset/Puntaglias fin in Chans/Muglinatsch.

Il president cumünal po comunicar chi'd es preschaint üna survista da pussibels progets da meglioraziun, inclus quel da la Punt da Madinas, chi prevezza 27 milliuns francs investiziuns. El vuol proseguir culla dumonda, schi nu's pudess tour per mans ils progets chi fan propcha il plü dabsögn, eir sainza instradar ün proget da meglioraziun cumplessiv, analog al proget gratià da sanaziun dal suotpassagi dal binari da la Viefier Retica in Champatsch.

Il president cumünal ha ingrazchè a las preschaintas ed als preschaints per la cumparsa e per l'interess demuossà ed ha giavüschà a tuots ün bun arriv a chasa. Causa la crisa dal coronavirus es gnü renunzchè sün la spüerta da l'aperitiv.

A tuottas e tuots van ils giavüschs per ün bel temp d'Advent e cha tuottas e tuots restan sans.

Dürada da la radunanza:
20:00h fin 22:15h

Il president

Emil Müller

Il chanzlist

Corsin Scandella

Publicaziun dal protocol:

15 schner fin 14 favrer 2021.

Protestas cunter quist protocol sun d'inoltrar in scrit fin als 14 favrer 2021 a la suprastanza cumünala dal Cumün da Zernez.